

Ruotsin kulttuuriministeriö
Kulttuuri- ja demokratiaministeri

Nordiska rådet
Ved Stranden 18
1061 København K
Danmark

Vastaus Pohjoismaiden neuvoston kysymykseen kulttuuriympäristöarvojen suojelusta (E 12/2017)

Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajiston jäsen Sonja Mandt on esittänyt Islannin, Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallituksille kaksi kysymystä kulttuuriympäristöarvojen suojelua koskevasta lainsäädännöstä. Hallituksilta kysytään: Millaista kulttuurimaisemien suojeluun tähtäävää lainsäädäntöä on olemassa? Millaisiin toimiin on ryhdytty kulttuurimaisemien suojelemiseksi? Pohjoismaiden vastaukset alla.

Ruotsissa on voimassa kulttuuriympäristölaki (1988:950), jossa on määräyksiä muun muassa suojeltujen rakennusten, kirkollisten kulttuurimuistomerkkien, muinaisjäännösten ja muinaisesineiden suojelusta sekä historiallisten kulttuuriesineiden maastaviennistä. Tämän lisäksi muun muassa ympäristökaareissa (1998:808) todetaan, että luonto- ja kulttuuriympäristöjä tulee suojella ja hoitaa. Ympäristökaaren mukaan tarvittaessa voidaan esimerkiksi perustaa erityisiä kulttuurialueita, joiden avulla arvokkaat kulttuurimaisemat voidaan säilyttää. Ruotsin hallitus arvioi esityksessään (2016/17:116), että entistä useammalle viranomaiselle tulee antaa tehtäväksi laatia suuntaa-antavia kulttuuriympäristöstrategioita.

Islannissa on joukko lakeja, joissa säädetään kulttuuriympäristöarvojen suojelusta. Ks. liite 2.

Suomen perustuslaissa (731/1999) säädetään, että vastuu kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Tämän lisäksi Suomessa on joukko lakeja, joiden nimenomaisena tarkoituksena on suojella kulttuuriympäristöarvoja. Maankäyttö- ja rakennuslailla (132/1999) sekä maankäyttö- ja rakennusasetuksella (895/1999) on keskeinen asema kulttuurimaisemien ja -

ympäristöjen suojelussa. Luonnonsuojelulaki (1096/1996) mahdollistaa maisemanhoitoalueiden perustamisen muun muassa kulttuurimaisemien hoitamiseksi ja suojelemiseksi. Yksi kansallisen kulttuuriympäristöstrategian (2014–2020) tavoitteista on lisätä kulttuurimaisemien säilymistä ja arvostusta.

Tanskassa ei käytetä käsitettä ”kulttuurimaisema”, vaan sen sijaan puhutaan arvokkaista maisemista. Tanskassa on kuitenkin alueita, joita luonnonarvojen ja kulttuurihistoriallisen sisältönsä puolesta voidaan pitää kulttuuriympäristöinä. Tällaisia alueita suojellaan muun muassa *kaavoituslain* ja *luonnonsuojelulain* nojalla. Lisäksi Tanska on eurooppalaisen maisemayleissopimuksen kautta mukana maisemansuojelua koskevassa kansainvälisessä sopimuksessa.

Vastauksen neljä liitettä sisältävät maiden tarkemmat vastaukset.

Alice Bah Kuhnke